

عنوان مقاله:

بررسی تطبیقی صوفی مکتب حافظ، و سگ نفس در ملکان عذاب اثر ابوتراب خسروی

محل انتشار:

فصلنامه زبان و ادبیات فارسی، دوره 14، شماره 36 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسنده:

پوران علی زاده

خلاصه مقاله:

در ناصیه ی رمان ملکان عذاب این طنز توهین آلود حافظ شیرازی آمده است: صوفی شهر بین که چون لقمه شبهه می خورد پاردمش دراز باد آن حیوان خوش علف فتح باب رمان با صنعت بلاغی براعت استهلال است. این اقتباس نشانه اجرای پارودیک متون عرفانی در ملکان عذاب است. نقد صوفیان ریاکار از آغازین انحرافات این جریان مذهبی شکل گرفته است. حافظ، یکی از بزرگترین منتقدان اجتماعی، الگوی نقش ادبای متاخر شده است. در روزگار ابوتراب خسروی کماکان ریاکاری در وجنات صوفی نمایان دیده می شود. این درد دیرین اجتماعی، و کهن الگوی سگ نفس، به عنوان بن مایه، صورتی نو در رمان ملکان عذاب بازتاب یافته است؛ هدف این مقاله نمایش وجوهات این مصادیق و میزان تأثیرپذیری خسروی از ادبیات کلاسیک است. این مقاله با روش تحلیلی، توصیفی دریافته است که، بر عکس دیوان حافظ، راوی در ملکان عذاب خود شیخ است. او شخصیتی است چند لایه، با پیشینه ای شرارت بار و شقاوت آمیز. بی نقاب است. در فرایند خودسازی شیخ مباحث وحدت وجود، مساله شر و تقدیس شیطان، نفس اماره مورد بحث قرار گرفته اند.

کلمات کلیدی:

صوفی، مکتب حافظ، سگ نفس، ملکان عذاب، ابوتراب خسروی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1957730>

